

بررسی مقایسه‌ای ماهیت نکاح در فقه و حقوق موضوعه

سید مهدی دادمرزی^{۱*}، سید مصطفی محقق داماد^۲

۱. دانشجوی دکتری حقوق خصوصی دانشگاه قم، قم، ایران
۲. استاد دانشکده حقوق دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران

پذیرش: ۹۱/۸/۲۷

دریافت: ۹۱/۵/۱۸

چکیده

در این مقاله با روشن کردن مفهوم ماهیت اعمال حقوقی به طور کلی و ثمره عملی داشتن این گونه بحث‌ها، زمینه لازم برای بحث از تعریف و ماهیت نکاح به‌عنوان یک امر اعتباری، علیرغم نداشتن جنس و فصل حقیقی فراهم آمده است. آنگاه با رویکردی مقایسه‌ای ضمن پرداختن به تعریف نکاح در فقه، حقوق موضوعه ایران، چند کشور اسلامی و حقوق موضوعه کشورهای غربی به‌ویژه آمریکا تلاش کرده‌ایم عناصر ذاتی به کار رفته در مفهوم نکاح را به اجمال شناسایی کنیم. سپس تحلیل‌های ارائه شده در تبیین تفصیلی شالوده نکاح را از مناظر یاد شده در قالب‌های قرارداد، موقعیت، نهاد، سبکی برای زندگی و عبادت گزارش کرده، فواید عملی بحث را در مجموعه احکام مترتبه و یا قابل ترتب بر نکاح، براساس ماهیت مختار خود از آن که ملهم از قرآن کریم و عبادت دانستن نکاح است، بیان و ماده‌ای را در تعریف نکاح برای درج در قانون مدنی ایران پیشنهاد کرده‌ایم.

واژگان کلیدی: نکاح، موقعیت، نهاد، عبادت، میثاق